

Lidia K. Jaskuła

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

ORCID: 0000-0003-3619-5826

lidia.jaskula@kul.pl

Partycypacja społeczna w sprawowaniu władzy przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji na przykładzie listy ważnych wydarzeń

Wstęp

Obszar radiofonii i telewizji podlega reglamentacji i regulacji sprawowanej przez administrację publiczną zarówno w przestrzeni działalności gospodarczej, jak i w przestrzeni wolności wypowiedzi. Regulatorem tego obszaru jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (dalej jako KRRiT) – konstytucyjny kolegialny organ ustrojowy, będący strażnikiem wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji¹. Wszyscy nadawcy realizują szereg obowiązków ustawowych, a przedmiotowe regulacje mają służyć budowaniu ładu gospodarczego w obszarze radiofonii i telewizji. Jedną z takich regulacji są przepisy dotyczące zasad transmisji bezpośrednich z wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym, których celem jest zagwarantowanie ogółowi społeczeństwa otwartego i bezpłatnego dostępu do nich. Z tym zagadnieniem w bezpośrednim związku pozostaje tzw. lista ważnych wydarzeń, która w praktyce wyznacza zakres tego dostępu. Lista tych wydarzeń określona w ustawie, na podstawie upoważnienia ustawowego może być rozbudowana przez KRRiT. Podczas jej ustalania KRRiT szuka oparcia w konsultacjach społecznych, które są jedną z form partycypacji społecznej².

¹ Art. 213 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.). Por. D. Waniek, *Interes publiczny w radiofonii i telewizji. Zagadnienia wybrane*, „Państwo i Społeczeństwo” 2015, nr 1, s. 113–124; A. Wilczyńska, *Interes publiczny w prawie stanowionym i orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2009, nr 6, s. 48–55.

² Przedstawiciele nauki prawa i administracji zwracają uwagę na rozległość znaczenia pojęcia „partycypacja”. „Partycypacja jest pojęciem wielowymiarowym i swój właściwy kontekst znaczeniowy buduje w powiązaniu z konkretnym zjawiskiem, do którego ją odnosimy” – tak: M. Małecka-Lyszczek, *Partycypacja w ramach public governance*, [w:] B. Dolnicki (red.), *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym*, Warszawa 2014, s. 44. „Pojęcie partycypacji, w potocznym rozumieniu,

Celem niniejszego opracowania jest poznanie, poprzez analizę przepisów prawa i praktyki ich stosowania przez KRRiT, modelu partycypacji społecznej w sprawie tzw. listy ważnych wydarzeń. W związku z tym główny problem badawczy niniejszego opracowania został sformułowany w formie pytania badawczego: Jaki model partycypacji społecznej w sprawowaniu władzy przez KRRiT w sprawie tzw. listy ważnych wydarzeń wylania się z przepisów prawa i praktyki KRRiT? Analizy przeprowadzone w opracowaniu doprowadzą do sformułowania odpowiedzi i tym samym rozwiązania problemu badawczego w ostatniej części opracowania. Rozstrzygnięciu głównego problemu badawczego będzie służyło poszukiwanie odpowiedzi na cząstkowe pytania badawcze: Jaka jest geneza i istota listy ważnych wydarzeń?, W jaki sposób procedowane jest ustalanie listy ważnych wydarzeń przez KRRiT?, Jak należy ocenić zarówno treść, jak i stosowanie przepisów dotyczących listy ważnych wydarzeń przez KRRiT? Tak zarysowanej problematyce odpowiada struktura artykułu. Podjęte analizy przeprowadzono przy wykorzystaniu metody dogmatyczno-prawnej, natomiast struktura opracowania została oparta na wykorzystywanej w naukach społecznych metodzie analityczno-krytycznej, wskazującej na genezę instytucji, jej opis i ocenę. Opracowanie, z uwagi na ograniczenie objętości, podejmuje wybrane zagadnienia.

Geneza i istota listy ważnych wydarzeń

Formalnym powodem wprowadzenia listy ważnych wydarzeń do ustawy o radiofonii i telewizji³ była konieczność dostosowania polskich przepisów do

oznacza angażowanie się społeczności lokalnej w podejmowanie decyzji, które dotyczą jej funkcjonowania” – tak: P. Olejniczak, *Partycypacja społeczna jako podstawa społeczeństwa obywatelskiego*, „Prace Naukowe WWSzIP” 2015, nr 1, s. 112; I. Niżnik-Dobosz podkreśla, że pojęcie to jest „związane nieodmiennie i nieodłącznie z pojęciem demokracji jako formy ustroju państwa i polega na posiadaniu przez wszystkich obywateli praw i wolności zapewniających każdemu udział w sprawowaniu władzy. To uczestniczenie w sprawowaniu władzy przybiera formy bezpośredniej demokracji lub pośredniej formy sprawowania władzy” – I. Niżnik-Dobosz, *Partycypacja jako pojęcia i instytucja demokratycznego państwa prawnego i prawa administracyjnego*, [w:] B. Dolnicki (red.), op. cit., s. 23–24. Zob. także: J.H. Szlachetko, *Partycypacja społeczna w lokalnej polityce przestrzennej*, Warszawa 2017, s. 44–49; S. Mazur, *Uwarunkowania i wzorce obywatelskiego zaangażowania w sprawy publiczne*, [w:] M.I. Mączyński, M. Stec (red.), *Partycypacja obywateli i podmiotów obywatelskich w podejmowaniu rozstrzygnięć publicznych na poziomie lokalnym*, Warszawa 2012, s. 19–35; K. Kułak-Krzysiak, *Partycypacja czy efektywność? Dylematy skutecznego osiągnięcia celów w administracji publicznej*, [w:] B. Dolnicki (red.), op. cit., s. 58–66. Twórcy *Encyklopedii zarządzania* przyjmują, że „partycypacja społeczna to aktywne uczestnictwo obywateli w podejmowaniu decyzji, które mają bezpośredni związek z funkcjonowaniem społeczności, których są członkami” – zob. https://mfiles.pl/pl/index.php/Partycypacja_spo%C5%82eczna (data dostępu: 6.10.2024). Autorka przyjmuje w niniejszym artykule, że partycypacja społeczna to aktywne uczestnictwo obywateli w sprawowaniu władzy przez regulatora radiofonii i telewizji, a więc KRRiT.

³ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz.U. 2022 r., poz. 1722), dalej jako RTVU.

standardów unijnych. Natomiast powodem merytorycznym wprowadzenia przedmiotowej regulacji była zdiagnozowana na poziomie unijnym potrzeba zabezpieczenia w krajach członkowskich pełniejszej realizacji prawa do informacji oraz pełniejsza ochrona pluralizmu mediów elektronicznych wynikająca bezpośrednio z art. 9a Europejskiej konwencji o telewizji ponadgranicznej⁴, a dziś także z art. 11 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej⁵. W związku z tym, w wyniku konieczności dostosowania polskiego ustawodawstwa do dyrektyw unijnych⁶, które ujednoliciła dyrektywa 2010/13/UE⁷, do RTVU wprowadzono przepis regulujący zagadnienie telewizyjnych transmisji bezpośrednich z ważnych wydarzeń⁸. Zgodnie z tą regulacją nadawca programu telewizyjnego, chcąc nadać bezpośrednią transmisję z tzw. ważnego wydarzenia, musi zrealizować określone wymogi ustawowe⁹. Po pierwsze, może to zrobić tylko w programie ogólnokrajowym w rozumieniu ustawy lub koncesji, który jest dostępny w całości bez opłaty; po drugie, jeśli nie ma takiego programu w swojej ofercie – gdy posiadacz takiego programu będzie realizował transmisję bezpośrednią¹⁰. Obowiązek spełnienia tych wymogów jest wyłączony tylko w sytuacji, gdy nadawca, którego program nie spełnia wymogu „ogólnokrajowości” lub „dostępności bez opłat”, zamierzający realizować transmisję bezpośrednią z ważnego wydarzenia, wykaże, że żaden nadawca programu spełniającego oba wymogi nie wyraził gotowości zawarcia umowy umożliwiającej nadanie transmisji bezpośredniej¹¹. W praktyce przepis ten stanowi realną ingerencję w wolność działalności gospodarczej, bo znacząco ogranicza możli-

⁴ Europejska konwencja o telewizji ponadgranicznej sporządzona w Strasburgu dnia 5 maja 1989 r. (Dz.U. z 1995 r., Nr 32, poz. 160).

⁵ Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. UE C.2016.202.389), dalej jako KPP.

⁶ Tworzenie list ważnych wydarzeń państwom członkowskim UE umożliwiła dyrektywa 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 czerwca 1997 r., zmieniająca dyrektywę Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej (tzw. dyrektywa „O telewizji bez granic”). Regulacja ta została utrzymana w nowelizacji tej dyrektywy w 2007 r. i w dyrektywie ujednoliciącej z dnia 10 marca 2010 r., zwanej dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych. O przyjętym w prawie unijnym modelu wykonywania prawa do transmisji z ważnych wydarzeń zob. M. Pęk, *Prawa do transmisji z ważnych wydarzeń w świetle prawa Unii Europejskiej*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny” 2015, nr 7, s. 44–56.

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. UE L z 15.4.2010), w szczególności art. 14, dalej jako dyrektywa 2010/13/UE.

⁸ Art. 1 pkt. 8 ustawy z dnia 31 marca 2000 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji i ustawy o języku polskim (Dz.U. z 2000 r., Nr 29, poz. 358).

⁹ Należy zauważyć, że przedmiotowa regulacja nie gwarantuje bezpośredniej transmisji z ważnego wydarzenia. Zabezpiecza natomiast bezpłatny i ogólnokrajowy dostęp do transmisji takiego wydarzenia w przypadku wykupienia do niego praw na wyłączność.

¹⁰ Por. art. 20b ust. 1 RTVU.

¹¹ Por. art. 20b ust. 6 RTVU.

wość bezpośredniej transmisji, jeżeli owa transmisja dotyczy ważnego wydarzenia. Ograniczenie to za dotkliwie uważają nadawcy nabywający prawa do transmisji wydarzeń uznanych za ważne oraz podmioty sprzedające takie prawa. Kluczowe znaczenie w analizowanej regulacji ma więc treść listy ważnych wydarzeń, a konkretnie to, jakie wydarzenia zostają na niej umieszczone. Oczywiście należy podkreślić, że uzasadnieniem tego ograniczenia jest zapewnienie społeczeństwu realizacji prawa do informacji, które w tym konkretnym przypadku przyjmuje postać dostępu do bezpośrednich transmisji z wydarzeń uznanych za ważne. Przepis ten rodzi jednak szereg problemów natury praktycznej i prawnej. Na przedstawienie ich wszystkich nie pozwalają ograniczenia dotyczące objętości tekstu, ale przedmiot opracowania wymaga analizy kluczowego zagadnienia, jakim jest pojęcie „ważnego wydarzenia” i tego, jakie wydarzenia są za takie uznane.

Ustawodawca lakoniczną i ogólną definicję pojęcia „ważne wydarzenie” zawarł w treści art. 20b ust. 1 RTVU¹². Zgodnie z tym przepisem ważnym wydarzeniem jest wydarzenie o zasadniczym znaczeniu społecznym¹³, uznane za takie przez ustawodawcę¹⁴. Nie wyjaśnił jednak, w jaki sposób rozumie owo „zasadnicze znaczenie społeczne”. Pewnych wskazówek interpretacyjnych można szukać w treści dyrektywy 2010/13/U. Pojęcie „wydarzenia o zasadniczym znaczeniu społecznym” nawiązuje bowiem do użytego w dyrektywie pojęcia *events of major importance for society*, tłumaczone jako „wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla społeczeństwa”¹⁵. W tym przypadku legislator unijny przyjął, że za takie, dla celów przywołanej dyrektywy, uważa nadzwyczajne wydarzenia budzące zainteresowanie ogółu widzów w Unii Europejskiej lub w danym państwie członkowskim czy też w znacznej części danego państwa członkowskiego, zorganizowane z wyprzedzeniem przez organizatora, który zgodnie z prawem jest upoważniony do sprzedaży praw dotyczących tych wydarzeń¹⁶. Słabością tego ujęcia jest fakt, że o doniosłości wydarzenia w tym przypadku przesądza społeczne zainteresowanie wydarzeniem, a nie realna waga i rzeczywiste znaczenie samego wydarzenia. Polski ustawodawca, stwierdzając w art. 20b ust. 1 RTVU, że ważnym wydarzeniem jest „wydarzenie o zasadniczym znaczeniu społecznym”, nie wiąże tego pojęcia wyłącznie

¹² Inaczej: C. Zapała, *Art. 20b*, [w:] A. Niewęglowski (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, 2021, Lex. Autor twierdzi, że „ustawodawca nie zdecydował się na zdefiniowanie pojęcia »ważne wydarzenia« w ustawie o radiofonii i telewizji”.

¹³ Por. art. 20b ust. 1.

¹⁴ Por. K. Wojciechowski, *Art. 20b. Ważne wydarzenia*, [w:] S. Piątek, W. Dziomdziora, K. Wojciechowski (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, 2014, Legalis, nb 7.

¹⁵ Por. motyw 52 dyrektywy 2010/13/UE. W innych wersjach językowych dyrektywy użyto następujących pojęć: „Los acontecimientos de gran importancia para la sociedad” (ES), „Des événements d'importance majeure pour la société” (FR), „Ereignisse von »erheblicher gesellschaftlicher Bedeutung” (DE).

¹⁶ Por. motyw 52 dyrektywy 2010/13/UE.

z faktem budzenia przez nie zainteresowania ogółu widzów. Trudno przesądzać, czy był to zabieg świadomy, należy jednak ocenić go pozytywnie. Taka konstrukcja hipotetycznie daje bowiem możliwość umieszczania na liście takich wydarzeń o wysokim znaczeniu społecznym, które są obiektywnie istotne, choć niekoniecznie budzą szerokie zainteresowanie widzów. Tym bardziej więc, z uwagi na ich znaczenie, zasługują na udostępnienie szerokiej widowni. Daje to również okazję do poszerzania horyzontów widzów, kształtowania jej gustów i wspierania pluralizmu poprzez urozmaicenie przedmiotowej listy. Niestety sam ustawodawca ten potencjał zniweczył, umieszczając w kolejnych ustępach tego artykułu bardzo wąski katalog wydarzeń uznanych przez niego za ważne oraz określając wytyczne do poszerzenia tej listy dla KRRiT. Ta może to zrobić, uwzględniając właśnie stopień społecznego zainteresowania określonym wydarzeniem i jego znaczenie dla życia społecznego, gospodarczego i politycznego¹⁷.

Ustawodawca na ustawowej liście ważnych wydarzeń umieścił wyłącznie wydarzenia sportowe: letnie i zimowe igrzyska olimpijskie, półfinały i finały mistrzostw świata i Europy w piłce nożnej, a także wszelkie inne mecze w ramach tych imprez z udziałem reprezentacji Polski, w tym mecze eliminacyjne, inne mecze z udziałem reprezentacji Polski w piłce nożnej w ramach oficjalnych rozgrywek oraz mecze z udziałem polskich klubów w ramach Ligi Mistrzów i Pucharu UEFA¹⁸. Komentując ten przepis, Jacek Sobczak stwierdził, że „Ograniczenie wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym wyłącznie do imprez o charakterze sportowym wydaje się dość szokujące i niezrozumiałe¹⁹. Należy zgodzić się z taką oceną. Lista ustawowa jednak nie stanowi katalogu zamkniętego, o czym przesądza sformułowanie „za ważne wydarzenia uważa się między innymi”²⁰. Zatem ustawodawca stworzył w ustawie przestrzeń na to, aby również inne niż wymienione w art. 20b ust. 2 RTVU wydarzenia mogły być uznane za ważne – może to zrobić oczywiście sam ustawodawca, nowelizując treść ustawy lub KRRiT. Ponieważ analizowany przepis ma charakter ingerencji w wolność działalności gospodarczej, należy podkreślić, że aby konkretne wydarzenie mogło być uznane za ważne w rozumieniu ustawy, z wszystkimi tego konsekwencjami prawnymi i faktycznymi, konieczne jest formalne umieszczenie go na liście ważnych wydarzeń. KRRiT, ustalając listę ważnych wydarzeń, zdecydowała się włączyć w procedurę jej przygotowywania opinię społeczną, wykorzystując w tym celu instytucję konsultacji społecznych²¹.

¹⁷ Por. art. 20b ust. 2 i 3 RTVU.

¹⁸ Por. art. 20b ust. 2 RTVU.

¹⁹ J. Sobczak, *Radiofonia i telewizja. Komentarz*, 2001, Lex, art. 20b.

²⁰ Art. 20b ust. 3 RTVU.

²¹ Warto przypomnieć, że na poziomie ustrojowym za podstawę prawną partycypacji społecznej, w tym przeprowadzania konsultacji społecznych, uznaje się art. 4 Konstytucji RP: „1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. 2. Naród sprawuje władzę przez swoich

Procedowanie w sprawie ustalania listy ważnych wydarzeń przez KRRiT

Na podstawie upoważnienia zawartego w ustawie KRRiT może określić inne niż wskazane w ustawie ważne wydarzenia. Zgodnie z przepisem ustawowym KRRiT robi to w drodze rozporządzenia²², a ustalając taką listę – co zostało wcześniej zasygnalizowane – powinna uwzględnić stopień społecznego zainteresowania określonym wydarzeniem i jego znaczenie dla życia społecznego, gospodarczego i politycznego²³. Należy zauważyć, że ustawodawca nie doprecyzował, w jaki sposób i według jakich kryteriów KRRiT ma ustalić te obowiązujące do uwzględnienia elementy. Należy przyjąć, że KRRiT powinna to robić we własnym zakresie w ramach realizowania swoich zadań ustawowych, wykorzystując instrumenty właściwe temu organowi administracji publicznej. Choć wydanie rozporządzenia w sprawie listy ważnych wydarzeń ma charakter fakultatywny, bo zgodnie z ustawą KRRiT może, ale nie ma obowiązku rozszerzania listy ustawowej; lista ustalająca inne niż ustawowo wskazane ważne wydarzenia została rozszerzona. W aktualnie obowiązującym rozporządzeniu²⁴ KRRiT, uwzględniając stopień społecznego zainteresowania wydarzeniami i ich znaczenie dla życia społecznego, gospodarczego i politycznego, za ważne uznała: mecze z udziałem reprezentacji Polski w mistrzostwach świata i Europy w piłce siatkowej kobiet i mężczyzn, w tym mecze eliminacyj-

przedstawicieli lub bezpośrednio”. Podobne regulacje znajdujemy w aktach prawa ponadnarodowego, które stanowią źródła prawa powszechnie obowiązującego w RP. Zgodnie z art. 25 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych „każdy obywatel ma prawo i możliwości, bez żadnej dyskryminacji, o której mowa w artykule 2, i bez nieuzasadnionych ograniczeń: a) uczestniczenia w kierowaniu sprawami publicznymi bezpośrednio lub za pośrednictwem swobodnie wybranych przedstawicieli (...)” – zob. Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz.U. z 1977 r., Nr 38, poz. 167). W systemie Rady Europy przepisem, który może stanowić podstawę partycypacji społecznej w formie konsultacji społecznych jest art. 10 Europejskiej konwencji praw człowieka, zgodnie z którym „każdy ma prawo do wolności wyrażania opinii”. Jednak należy podkreślić, że akt ten nie zawiera regulacji, która wprosi mówilaby o współuczestnictwie w sprawowaniu władzy lub kierowaniu sprawami publicznymi – zob. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284). Przepisu wprost regulującego prawo uczestniczenia w kierowaniu sprawami publicznymi nie znajdziemy także w KPP, jednak idea partycypacji społecznej może być wyprowadzona z prawa do dobrej administracji, wyartykułowanego w art. 41 KPP i prawa do wyrażania opinii z art. 10 KPP. Należy jednak podkreślić, że w systemie prawa UE kwestią kluczową i strategiczną jest idea dialogu społecznego, bezpośrednio związana z zagadnieniem partycypacji społecznej, wielokrotnie przywoływana m.in. w traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r., Nr 90, poz. 864/2 ze zm.).

²² O konstrukcji rozporządzenia jako aktu wykonawczego wobec ustawy zob. B. Skwara, *Rozporządzenie jako akt wykonawczy do ustawy w polskim prawie konstytucyjnym*, Warszawa 2010, s. 145; W. Brzozowski, *Wytyczne dotyczące treści rozporządzenia (uwagi na tle formułowania upoważnień ustawowych)*, „Przegląd Sejmowy” 2013, nr 4, s. 65–82.

²³ Por. art. 20b ust. 3 RTVU.

²⁴ Por. § 2 rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie listy ważnych wydarzeń (Dz.U. z 2014 r., poz. 1705).

ne; zawody ligi światowej w piłce siatkowej mężczyzn rozgrywane w Polsce; półfinały i finały mistrzostw świata i Europy w piłce ręcznej mężczyzn, a także wszelkie inne mecze w ramach tych imprez z udziałem reprezentacji Polski, w tym mecze eliminacyjne; mistrzostwa świata w narciarstwie klasycznym; zawody Pucharu Świata w skokach narciarskich; zawody Pucharu Świata w biegach narciarskich kobiet, a także mistrzostwa świata w lekkoatletyce. Zatem uzupełniając ustawową listę ważnych wydarzeń, KRRiT dołączyła do niej kolejne wydarzenia sportowe²⁵.

Zmieniająca się rzeczywistość społeczna bez wątpienia powoduje także zmiany w postrzeganiu wydarzeń jako posiadających zasadnicze znaczenie społeczne. KRRiT powinna nie tylko je rozpoznawać, ale także podnosić standardy dostępu do informacji oraz poziom pluralizmu mediów. Jako że aktualne rozporządzenie obowiązuje już blisko 10 lat, w 2023 r. KRRiT rozpoczęła pracę nad aktualizacją listy ważnych wydarzeń i w związku z tym ogłosiła konsultacje społeczne w tym przedmiocie²⁶. W ten sposób stworzyła przestrzeń dla partycypacji społecznej w sprawowaniu władzy, która jest formą realizowania idei dialogu społecznego, uznanego przez ustrojodawcę za wartość współtworzącą podstawy aksjologiczne regulacji zawartych w Konstytucji RP²⁷. Dało to możliwość proponowania konkretnych rozwiązań i realnego wpływu na nie widzów oraz uzyskanie społecznej akceptacji wobec kształtu i treści przygotowywanego przez KRRiT rozporządzenia²⁸. Im wcześniej i im szerzej obywatele są angażowani w proces ustalania rozstrzygnięcia poprzez konsultacje, tym większa szansa na to, że organ podejmujący rozstrzygnięcie wyważy interesy wszystkich interesariuszy w sposób prawidłowy i przez nich akceptowany. W przypadku konsultacji społecznych mamy do czynienia z funkcjonalnym rozumieniem tego terminu, odwołującym się w pierwszej kolejności do funkcji opiniodawczej, a nie eksperckiej. W tym znaczeniu konsultacje społeczne oznaczają zasięganie opinii u osób trzecich co do zasady niebędących ekspertami w danej dziedzinie, jednakże mających określony pogląd lub interes na przedmiot konsultacji ze względu na bezpośrednie zaangażowanie w sprawę²⁹. W literaturze podkreśla się, że proces konsultacji nie tylko po-

²⁵ O kulisach przygotowywania pierwszego w tym zakresie rozporządzenia KRRiT zob. A. Woźniak, *Polska lista ważnych wydarzeń i kontekst jej powstania*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny” 2015, nr 7, s. 127–134.

²⁶ *Społeczne konsultacje w sprawie aktualizacji listy ważnych wydarzeń*, <https://www.gov.pl/web/krrit/spoleczne-konsultacje-w-sprawie-aktualizacji-listy-waznych-wydarzen> (data dostępu: 25.05.2024).

²⁷ Por. preambuła Konstytucji RP. Ponadto por. M. Mazuryk, *Dialog społeczny w Polsce sensu stricto i sensu largo*, „Ius Novum” 2009, nr 4, s. 95; T.G. Grosse, *Dialog społeczny a dialog obywatelski w Unii Europejskiej*, „Trzeci Sektor” 2005–2006, nr 4, s. 109.

²⁸ P. Śwital, *Prawne formy włączenia obywateli w tworzenie aktów prawa miejscowego*, „Civitas et Lex” 2019, nr 4(24), s. 28–29.

²⁹ J. Woźniczko, *Konsultacje społeczne jako narzędzie partycypacji publicznej*, Warszawa 2019, s. 7.

zwala społeczeństwu uzyskać więcej informacji na temat danego rozwiązania legislacyjnego, ale również realnie zmniejsza ewentualne napięcia społeczne oraz umożliwia rządzącym poznanie preferencji społecznych³⁰. By konsultacje były miarodajne, konieczne jest jednak spełnienie szeregu warunków.

Przedmiotowe konsultacje ogłoszono 25 września 2023 r. i trwały one do 27 października 2023 r. (łącznie 33 dni). KRRiT poinformowała, że „celem konsultacji społecznych jest zebranie opinii i uwag zainteresowanych stron oraz takie ukształtowanie treści rozporządzenia, by było ono zgodne z interesem widzów, nadawców i właścicieli praw, a także z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji”³¹. W konsultowanej propozycji aktualizacji przedmiotowego rozporządzenia KRRiT umieściła ponownie wyłącznie wydarzenia sportowe: zawody Siatkarskiej Ligi Narodów w piłce siatkowej mężczyzn rozgrywane w Polsce oraz mecze w ramach tej imprezy poza granicami kraju z udziałem reprezentacji Polski; półfinały i finały mistrzostw świata i Europy w koszykówce mężczyzn, a także wszelkie inne mecze w ramach tych imprez z udziałem reprezentacji Polski, w tym mecze eliminacyjne; mecze z udziałem zawodniczek i zawodników z Polski w ramach turniejów tenisowych: Australian Open, Roland Garros, Wimbledon i US Open; mecze z udziałem polskich klubów w ramach Ligi Konferencji Europy UEFA; mistrzostwa Europy w lekkoatletyce oraz wykreśliła zawody Pucharu Świata w biegach narciarskich kobiet. Jak podano, udział w konsultacjach był możliwy poprzez wypełnienie interaktywnego formularza poprzez kontakt na adres poczty elektronicznej lub za pośrednictwem poczty tradycyjnej. W ramach ogłoszonych konsultacji wpłynęły w sumie 1702 zgłoszenia, w tym zdecydowana większość, bo 1693 za pośrednictwem interaktywnego formularza, a 9 pocztą elektroniczną lub pocztą tradycyjną. Co warto podkreślić, w konsultacjach zdecydowaną większość opinii zgłosiły osoby fizyczne (1692), a 10 opinii pochodziło od nadawców, organizacji przedsiębiorców, związków sportowych i właścicieli praw, np. Telewizja Polsat sp. z o.o., TVP, UEFA, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT), Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji (KIGEiT) czy Polski Związek Hokeja na Lodzie. Konsultujący w wyrażaniu swojej opinii nie czuli się związani treścią propozycji KRRiT i zgłaszali również opinie i wydarzenia, które w propozycji organu administracji publicznej się nie znalazły. Najwięcej zgłoszeń (859) stanowiło wnioski o umieszczenie na liście ważnych wydarzeń mistrzostw świata Elity mężczyzn w hokeju na lodzie, a także wyścigów Formuły 1 (575). Był to wynik aktywności kibiców, którzy o konsultacjach prowadzonych przez KRRiT zostali poinformowani na portalach internetowych związanych z tymi dyscyplinami sportu. Tylko w 69 zgłoszeniach zawarto poparcie dla proponowanej przez KRRiT aktualizacji listy.

³⁰ Ibidem, s. 16.

³¹ *Społeczne konsultacje...*

Osoby fizyczne, w tym wypadku głównie kibice, zainteresowane były, co zrozumiale, rozszerzaniem listy ważnych wydarzeń. Podmioty czerpiące korzyści finansowe z ograniczonej dostępności do konsultowanych wydarzeń sportowych zdecydowanie optowały za ograniczeniem przedmiotowej listy, wśród nich UEFA, Telewizja POLSAT sp. z o.o, organizacje zrzeszające firmy działające w branży informatycznej, elektronicznej i telekomunikacyjnej, jak PIIT, KIGeIT czy Związek Pracodawców Prywatnych Mediów Lewiatan. Wystąpienia tych podmiotów miały charakter typowo lobbystyczny, o czym świadczą nie tylko postulaty zawarte w przesłanych wnioskach, ale także fakt, że przesyłane w ramach konsultacji pisma zawierały identyczną, bo skopiowaną treść. UEFA w swoim częściowo autorskim i obszernym piśmie wręcz kwestionowała znaczenie publiczne organizowanych rozgrywek, nie rekomendowała umieszczenia na aktualizowanej liście meczów z udziałem polskich klubów w ramach Ligi Konferencji Europy UEFA i przekonywała KRRiT, że zewnętrzne wpływy i regulacja w tym zakresie jest zbędna. Po zakończonych konsultacjach KRRiT poinformowała na swojej stronie internetowej, że „wyniki konsultacji będą omawiane na posiedzeniu KRRiT w celu podjęcia dalszych kroków związanych z aktualizacją listy ważnych wydarzeń”³². Wyniki konsultacji ujawniły wyraźną sprzeczność interesów poszczególnych interesariuszy, u podstaw której leżą szeroko rozumiane interesy ekonomiczne. Przygotowując aktualizację listy ważnych wydarzeń, KRRiT ponownie nie zaproponowała wydarzeń innych niż sportowe. Nie zgłosił takiej potrzeby także żaden z uczestników konsultacji.

Ocena treści i stosowania przepisów dotyczących listy ważnych wydarzeń – uwagi *de lege lata* i *de lege ferenda*

Dokonawszy analizy prawnych regulacji, związanych z analizowanym zagadnieniem, warto podjąć próbę oceny nie tylko ich treści, ale również ich stosowania i sformułować uwagi *de lege lata* i *de lege ferenda*.

W ramach uwag *de lege lata* należy stwierdzić, że samym przepisom dotyczącym listy ważnych wydarzeń przedstawiciele doktryny zarzucają kazuistyczny charakter. Cezary Zapała stwierdza, że „artykuł 20b to jedno z najbardziej kazuistycznych unormowań znajdujących się w ustawie”³³. Podobnie charakteryzuje tę regulację Jacek Sobczak³⁴, a Elżbieta Czarny-Drożdżejko zarzuca jej dodatkowo niedbałość³⁵. Z taką oceną trzeba się zgodzić.

³² Wyniki konsultacji społecznych w sprawie aktualizacji listy ważnych wydarzeń, <https://www.gov.pl/web/krrit/wyniki-konsultacji-spoecznych-w-sprawie-aktualizacji-listy-waznych-wydarzen> (data dostępu: 25.05.2024).

³³ C. Zapała, *Art. 20b*, [w:] A. Niewęglowski (red.), op. cit.

³⁴ Por. J. Sobczak, op. cit.

³⁵ E. Czarny-Drożdżejko, *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, Warszawa 2014, art. 20b.

Za niedbałą należy uznać redakcję tego przepisu, brak precyzji i konsekwencji, a tym samym jednolitego modelu ważnego wydarzenia. Choć ustawodawca w pierwszym zdaniu przepisu art. 20b ust.1 RTVU określa ważne wydarzenie jako wydarzenie o zasadniczym znaczeniu społecznym, w dalszej części przepisu dodaje kolejne, nowe cechy takiego wydarzenia, a więc posiadanie społecznego zainteresowania i znaczenia dla życia społecznego, gospodarczego i politycznego, nie wskazując jednak, jaki poziom stopnia zainteresowania i znaczenia uzasadnia uznanie wydarzenia za ważne. Tymczasem ta kwestia w praktyce ma znaczenie fundamentalne, ponieważ oceniana regulacja z jednej strony zabezpiecza realizację prawa do informacji, z drugiej ogranicza realizację wolności działalności gospodarczej i stanowi ingerencję w tę wolność, zatem w każdym konkretnym przypadku konieczne jest wyważenie obu wartości i robi to w sposób uznaniowy KRRiT. Aktualny model uznawania wydarzenia za ważne przyjęty przez ustawodawcę należy ocenić negatywnie.

Kolejną zupełnie niezrozumiałą kwestią, którą także należy ocenić negatywnie, jest ograniczenie listy ważnych wydarzeń wyłącznie do wydarzeń sportowych. Oczywiście może być to uzasadniane tym, że wydarzenia sportowe są najczęściej powodem zabiegania o prawa do relacji wyłącznych i bezpośrednich, jednak takie usprawiedliwienie nie jest wystarczające, jeśli weźmiemy pod uwagę zadania radiofonii i telewizji oraz zadania KRRiT. Przypomnijmy, że zgodnie z ustawą³⁶, oprócz dostarczania rozrywki i ułatwiania korzystania ze sportu, a w tym obszarze lokują aktualną listę ważnych wydarzeń, zadaniem radiofonii i telewizji jest dostarczanie informacji, udostępnianie dóbr kultury i sztuki, ułatwianie korzystania z oświaty i dorobku nauki, upowszechnianie edukacji obywatelskiej i popieranie krajowej twórczości audiowizualnej. Powinno to mieć swoje odbicie w liście ważnych wydarzeń, nawet jeśli miałby być to zabieg wyłącznie asekurowany. Skoro nie zrobił tego ustawodawca w treści ustawy, powinien zrobić to organ regulacyjny w treści rozporządzenia, tym bardziej że jednym z jego podstawowych zdań jest zapewnianie otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji³⁷. Tymczasem, mimo że przedmiotowa regulacja ustawowa obowiązuje prawie 24 lata, na przestrzeni niemal ćwierćwiecza w tym zakresie nic się nie zmieniło, co zdumiewa, kiedy uświadomimy sobie ogrom i rozległość procesów społecznych i technologicznych, jakich jesteśmy świadkami w dużo krótszych okresach czasu. Nawet w trwającym aktualnie procesie aktualizacji listy ważnych wydarzeń przez KRRiT zagadnienie to nie zostało podjęte. Warto w tym miejscu zauważyć, że kilka krajów Unii Europejskiej nie ograniczyło swoich list wyłącznie do wydarzeń sportowych, choć te, z oczywistych względów, dominują. Na umieszczenie na listach wydarzeń innych niż tylko sportowe zdecydowały się: Belgia, Włochy

³⁶ Por. art. 1 ust. 1 RTVU.

³⁷ Por. art. 5 RTVU.

i Austria³⁸. Zatem poza wydarzeniami sportowymi Belgia, w ramach obu wspólnot – francuskiej i flamandzkiej – umieściła na liście ważnych wydarzeń Konkurs Muzyczny Królowej Elżbiety, a jego finał zabezpieczyła wymogiem transmisji bezpośredniej w całości. Austria jako wydarzenia ważne, poza sportowymi, wskazała na Koncert Noworoczny Filharmoników Wiedeńskich oraz bał w Operze Wiedeńskiej. Włochy za takie wydarzenia uznały z jednej strony festiwal muzyki włoskiej w San Remo, a z drugiej spektakl otwierający sezon operowy w teatrze La Scala w Mediolanie i koncert noworoczny w teatrze La Fenice w Wenecji. Wydaje się, że na polskiej liście zabezpieczony powinien być przede wszystkim Konkurs Chopinowski. Co ciekawe, w trakcie przygotowywania aktualnie obowiązującego rozporządzenia na liście proponowanych wydarzeń znalazł się koncert finałowy Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina i było to jedyne z proponowanych wydarzeń, którego ostatecznie nie włączono na listę obowiązującą. Argument KRRiT uzasadniający takie rozstrzygnięcie zaskakuje nawet dziś – polski regulator stwierdził, że nie ma zagrożenia, że transmisja telewizyjna z tego wydarzenia mogłaby zostać skomercjalizowana³⁹. Warto zauważyć, że innymi wydarzeniami kulturalnymi, cenionymi, uznanymi za ważne i cieszącymi się popularnością nie tylko w Polsce są: Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju czy Międzynarodowy Festiwal Oratoryjno-Kantatowy „Wratislavia Cantans” im. Andrzeja Markowskiego. Muzyka estradowa to przede wszystkim festiwale w Opolu i w Sopocie. Warto też pamiętać o znakomitych festiwalach najmłodszej generacji jak Open'er Festival, Pol'and'Rock czy Festiwal „Męskie Granie”. Dobrze byłoby, gdyby polski regulator także ustalanie ważnych wydarzeń traktował jako przestrzeń realizowania swoich zadań.

Włączanie przez KRRiT społeczeństwa do procesu ustalania listy ważnych wydarzeń poprzez konsultacje należy ocenić zdecydowanie pozytywnie. Doceniając umożliwianie partycypowania społecznego w tym procesie, warto jednak

³⁸ Choć wykracza to poza zakres analizowanego tematu, warto zasygnalizować, że spośród państw członkowskich UE na przygotowanie i opublikowanie listy ważnych wydarzeń w Dzienniku Urzędowym UE, które następnie decyzją Komisji Europejskiej zostały uznane za środki zgodne z prawem wspólnotowym zdecydowały się: Austria (Dz. Urz. UE z 10.7.2007, L 180/11), Belgia (Dz. Urz. UE z 10.7.2007, L 180/24), Finlandia (Dz. Urz. UE z 10.7.2007, L 180/38), Francja (Dz. Urz. UE z 10.7.2007, L 180/33), Irlandia (Dz. Urz. UE z 10.7.2007, L 180/17), Niemcy (Dz. Urz. UE z 10.7.2007, L 180/8), Włochy (Dz. Urz. UE z 10.7.2007, L 180/5) i były państwo członkowskie Wielka Brytania (Dz. Urz. UE z 14.11.2007, L 295/12). Mocą postanowień rozporządzenia KRRiT z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie list wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne wydarzenia oraz zasad wykonywania wyłącznych praw do telewizyjnych transmisji takich wydarzeń (Dz.U. z 2004 r., Nr 82, poz. 765) polski regulator zobowiązał, w zakresie przewidzianym w rozporządzeniu, do respektowania tych list wszystkich nadawców podlegających jurysdykcji polskiej.

³⁹ Por. A. Woźniak, op. cit., s. 131.

zadać pytanie o podstawy prawne tych konsultacji, ich zakres i wyniki oraz zaproponować w tym zakresie postulaty wynikające z uzyskanych wniosków, a te są zaskakujące przede wszystkim dlatego, że przepisy RTVU nie przewidują i nie upoważniają w żadnym miejscu KRRiT do przeprowadzenia konsultacji w sprawie ustalania listy ważnych wydarzeń. Podstawą prawną ich przeprowadzenia, którą wskazuje sama KRRiT, jest jej własna uchwała z dnia 25 października 2018 roku w sprawie przyjęcia *Zasad postępowania konsultacyjnego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji*⁴⁰, podjęta na podstawie art. 9 ust. 1 RTVU. Zgodnie z treścią tego przepisu „na podstawie ustaw i w celu ich wykonania Krajowa Rada wydaje rozporządzenia i uchwały”. Niestety należy zdecydowanie podkreślić, że przeprowadzenie konsultacji w sprawie ustalania listy ważnych wydarzeń na tej podstawie w najlepszym razie jest praktyką nieprawidłową, a w najgorszym bez podstawy prawnej. Przepis art. 9 ust. 1 w przytoczonym brzmieniu nie jest bowiem i nie może być samodzielną podstawą podejmowania rozporządzeń i uchwał przez KRRiT. W każdym przypadku gdy wolą ustawodawcy jest, by KRRiT w konkretnej sprawie wydała rozporządzenie lub podjęła uchwałę, ustawodawca zamieszcza w konkretnym przepisie upoważnienie ustawowe do wydania odpowiedniego aktu. Organ administracji publicznej może bowiem tylko to, na co wyraźnie mu zezwala konkretny przepis ustawy. Ani RTVU, ani inna ustawa nie upoważnia RTVU do przeprowadzania konsultacji w sprawie ustalania listy ważnych wydarzeń. Słuszność tej konkluzji potwierdza także fakt, że w ustawie znajdują się przepisy, które *expressis verbis* dają podstawy do korzystania z tej formy partycypacji społecznej przez KRRiT w innych przypadkach⁴¹. Ogłoszone konsultacje mają oczywiście zakres ogólnopolski i w tym kontekście trzeba stwierdzić, że udział społeczny w konsultacjach społecznych w sprawie ustalania listy ważnych wydarzeń był minimalny. W ramach konsultacji wpłynęły do KRRiT 1702 wnioski. W stosunku do liczby ludności Polski, ustalonej na poziomie 37 637 000⁴², daje to w zaokrągleniu wynik na poziomie 0,005%. KRRiT w żaden sposób nie zadbała o szerokie, ogólnopolskie poinformowanie o przeprowadzanych konsultacjach potencjalnych zainteresowanych. Oczywiście powody takiego stanu rzeczy mogą być różne, ale uzyskanych wyników konsultacji nie można uznać za miarodajne. Przeciwnie, powoływanie się na nie może prowadzić do zafałszowywania realnego zainteresowania społecznego i potrzeb z niego wynikających.

⁴⁰ Uchwała KRRiT z 25 października 2018 r. w sprawie przyjęcia „Zasad postępowania konsultacyjnego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji”, <https://www.gov.pl/web/krrit/zasady-postepowania-konsultacyjnego> (data dostępu: 25.05.2024).

⁴¹ Por. art. 21a ust. 7 RTVU.

⁴² K. Kropiwiec, *GUS: w 2023 r. liczba ludności Polski wyniosła 37 mln 637 tys. osób*, <https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C101836%2Cgus-w-2023-r-liczba-ludnosci-polski-wyniosla-37-mln-637-tys-osob.html> (data dostępu: 25.05.2024).

Zatem po przeprowadzeniu przedmiotowych analiz należy zgłosić przynajmniej trzy postulaty *de lege ferenda*. Po pierwsze, bezzwłocznie należy zadbać o stworzenie odpowiedniej podstawy prawnej do przeprowadzania do przeprowadzania w omawianym przedmiocie konsultacji społecznych. Taką podstawę prawną trzeba wprowadzić nowelizacją RTVU i dodaniem jednoznacznie brzmiącego przepisu w tym zakresie. W tym celu do przepisu art. 20b ust. 3 w brzmieniu „Krajowa Rada może, w drodze rozporządzenia, określić listę innych niż wymienione w ust. 2, ważnych wydarzeń, uwzględniając stopień społecznego zainteresowania określonym wydarzeniem i znaczenie tego wydarzenia dla życia społecznego, gospodarczego i politycznego” ustawodawca mógłby dodać zdanie „KRRiT w przedmiocie określenia w drodze rozporządzenia listy ważnych wydarzeń przeprowadza konsultacje społeczne”. Po drugie, konsultacji społecznej powinny być poddawane także wydarzenia inne niż tylko sportowe. To KRRiT powinna umieścić na liście ważnych wydarzeń wydarzenia inne niż sportowe i skierować je do konsultacji społecznych, a same propozycje stanowić odzwierciedlenie pozostałych – poza dostarczaniem rozrywki i ułatwianiem korzystania ze sportu – zadań radiofonii i telewizji, a więc dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty i dorobku nauki, upowszechniania edukacji obywatelskiej i popierania krajowej twórczości audiowizualnej, o czym wcześniej wspomniano. Po trzecie, jeśli partycypacja społeczna w sprawowaniu przez KRRiT ma być rzeczywista i miarodajna, polski regulator powinien zadbać o dotarcie z informacją o konsultacjach społecznych w jak najszerszym zakresie. W przeciwnym razie przeprowadzanie konsultacji społecznych należy uznać za uprawianie fikcji administracyjnej. Zatem przystępując do przygotowania konsultacji w tym zakresie, KRRiT powinna z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym szeroko informować, zapraszać i zachęcać opinię publiczną, a więc odbiorców przekazów medialnych, do wyrażenia swojego stanowiska w sprawie poprzez udział w konsultacjach społecznych. Informacja dotycząca przeprowadzanych konsultacji społecznych umieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej, na oficjalnej stronie internetowej KRRiT czy na oficjalnych profilach w mediach społecznościowych⁴³ nie była wystraszająca. KRRiT w celu rzetelnego i miarodajnego przeprowadzenia konsultacji społecznych powinna prowadzić szeroką kampanię społeczną na głównych antenach programów mediów publicznych i komercyjnych. Odpowiadając zatem na pytanie, które zostało wskazane jako główny problem niniejszych rozważań, jaki model partycypacji społecznej w sprawowaniu władzy przez KRRiT w sprawie tzw. listy ważnych

⁴³ Na marginesie warto wspomnieć, że oficjalny profil KRRiT na platformie Facebook jest obserwowany przez 64 osoby, w tym przez piszącą te słowa. Nieco lepiej sytuacja przedstawia się na portalu X – profil KRRiT jest obserwowany przez 1624 osoby. Dla porównania oficjalny profil NBP jest obserwowany przez 123 000 osób na portalu Facebook i 41 658 osób na portalu X (stan na: 15.10.2024).

wydarzeń wyłania się z przepisów prawa i praktyki KRRiT, należy udzielić następującej odpowiedzi.

Aktualny model partycypacji społecznej w sprawowaniu władzy przez KRRiT w sprawie tzw. listy ważnych wydarzeń jest obarczony poważnymi wadami zarówno w wymiarze normatywnym, jak i praktycznym. Wadą w wymiarze normatywnym jest fakt, że przedmiotowe konsultacje społeczne przeprowadzane są bez wymaganej dla działań KRRiT w tym zakresie podstawy prawnej, co w świetle prawa musi być uznane za działanie bezprawne, mimo że pożądane i ważne społecznie; w wymiarze praktycznym wadę stanowi poddawanie konsultacjom społecznym listy ważnych wydarzeń ograniczonej do wydarzeń sportowych oraz brak działań, które skutecznie zaangażowałyby szeroką opinię publiczną w przedmiotowe konsultacje, co gwarantowałoby rzetelność ich wyników.

Przeprowadzone analizy prowadzą zatem do wniosku, że aktualny model partycypacji społecznej w rozważanym przedmiocie jest modelem iluzorycznym. Nie można bowiem inaczej nazwać pozornych działań organu bez podstawy prawnej, z absolutnie minimalnym udziałem społeczeństwa.

Podsumowanie

Celem niniejszego opracowania było znalezienie odpowiedzi na pytanie o model partycypacji społecznej w ustalaniu tzw. listy ważnych wydarzeń przez KRRiT. Analizy przeprowadzone w opracowaniu doprowadziły do wniosku, że zarówno przepisy prawa, jak i praktyka KRRiT w tym zakresie wymagają zmian, ponieważ aktualny stan prawny i faktyczny w tym zakresie nie umożliwiają wykorzystania w sposób pełny i miarodajny instytucji partycypacji społecznej w formie konsultacji społecznych. Kierunek zmian i propozycje konkretnych działań zostały zaproponowane w artykule. Z całą mocą należy podkreślić, że pełne i poprawne korzystanie z różnych form partycypacji społecznej w obszarze radiofonii i telewizji jest ze wszelkich miar pożądane w społeczeństwie obywatelskim, w którym media już dawno przestały być środkami masowego przekazu, a stały się środkami społecznego komunikowania. Społeczne komunikowanie zakłada natomiast pluralizm i dwukierunkowość komunikacji. KRRiT, będąc regulatorem tego obszaru, nie powinna zwalniać się z wypracowywania efektywnych procedur w tym zakresie i zadowalać się iluzorycznymi rozwiązaniami.

Wykaz literatury

- Brzozowski W., *Wytyczne dotyczące treści rozporządzenia (uwagi na tle formułowania upoważnień ustawowych)*, „Przegląd Sejmowy” 2013, nr 4.
- Czarny-Drożdziejko E., *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, LexisNexis, Warszawa 2014.
- Grosse T.G., *Dialog społeczny a dialog obywatelski w Unii Europejskiej*, „Trzeci Sektor” 2005–2006, nr 4.
- Kulak-Krzysiak K., *Partycypacja czy efektywność? Dylematy skutecznego osiągania celów w administracji publicznej*, [w:] B. Dolnicki (red.), *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
- Kropiwek K., *GUS: w 2023 r. liczba ludności Polski wyniosła 37 mln 637 tys. osób*, <https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C101836%2Cgus-w-2023-r-liczba-ludnosci-polski-wyniosla-37-mln-637-tys-osob.html>.
- Małecka-Lyszczek M., *Partycypacja w ramach public governance*, [w:] B. Dolnicki (red.), *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
- Mazur S., *Uwarunkowania i wzorce obywatelskiego zaangażowania w sprawy publiczne*, [w:] M.I. Mączyński, M. Stec (red.) *Partycypacja obywateli i podmiotów obywatelskich w podejmowaniu rozstrzygnięć publicznych na poziomie lokalnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012.
- Mazuryk M., *Dialog społeczny w Polsce sensu stricto i sensu largo*, „Ius Novum” 2009, nr 4.
- Niznik-Dobosz I., *Partycypacja jako pojęcia i instytucja demokratycznego państwa prawnego i prawa administracyjnego*, [w:] B. Dolnicki (red.), *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
- Olejniczak P., *Partycypacja społeczna jako podstawa społeczeństwa obywatelskiego*, „Prace Naukowe WWSzIP” 2015, nr 1.
- Pęk M., *Prawa do transmisji z ważnych wydarzeń w świetle prawa Unii Europejskiej*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny” 2015, nr 7.
- Skwara B., *Rozporządzenie jako akt wykonawczy do ustawy w polskim prawie konstytucyjnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
- Sobczak J., *Radiofonia i telewizja. Komentarz*, 2001, Lex.
- Szlachetko J.H., *Partycypacja społeczna w lokalnej polityce przestrzennej*, Wolters Kluwer, Warszawa 2017.
- Śwital P., *Prawne formy włączenia obywateli w tworzenie aktów prawa miejscowego*, „Civitas et Lex” 2019, nr 4(24).
- Waniek D., *Interes publiczny w radiofonii i telewizji. Zagadnienia wybrane*, „Państwo i Społeczeństwo” 2015, nr 1.
- Wilczyńska A., *Interes publiczny w prawie stanowionym i orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2009, nr 6.
- Wojciechowski K., *Art. 20b. Ważne wydarzenia*, [w:] S. Piątek, W. Dziomdziora, K. Wojciechowski (red.) *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, 2014, Legalis.
- Woźniak A., *Polska lista ważnych wydarzeń i kontekst jej powstania*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny” 2015, nr 7.
- Woźniczko J., *Konsultacje społeczne jako narzędzie partycypacji publicznej*, Kancelaria Senatu, Warszawa 2019.
- Zapała C., *Art. 20b*, [w:] A. Niewęglowski (red.), *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*, 2021, Lex.

Summary

Social participation in the exercise of power by the National Broadcasting Council, as exemplified by the list of major events

Keywords: media law, National Broadcasting Council, freedom of expression, public interest, right to information, list of major events, public participation.

The topic *Social participation in the exercise of power by the National Broadcasting Council, as exemplified by the list of major events* is an attempt to define a model of public participation in the process of establishing a list of major events. Therefore, this study aims to examine the model of public participation in the exercise of power by the National Broadcasting Council regarding the so-called list of major events. According to the Polish Broadcasting Act, “a major event” means “an event of major importance for society”. To ensure more effective implementation of the right to information and its pluralism, the Polish legislator has established special rules regarding live broadcasts of major events. It is through public consultations that the public is involved in the process of establishing the list of major events prepared by the National Broadcasting Council. The main problem of the paper is the question of what model of public participation in the exercise of power by the National Broadcasting Council in determining the so-called list of major events emerges from the provisions of law and the practice of the National Broadcasting Council. To answer this question, the work presents: the origins and essence of the list of major events, the procedure for establishing the list of such events by the National Broadcasting Council, and an assessment of both the content and application of the legal provisions regarding the list of major events. The conducted analyses justify the conclusion that the model of public participation regarding the list of major events requires improvement, both at the level of legal regulations and at the level of practice.